

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 21.03.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., po rozpoznaniu wniosku z12.02.2018 r., odmówił E. S. (1) prawa do emerytury, argumentując, że wnioskodawca nie udowodnił zarówno wymaganego na dzień 1.01.1999 r. wymaganego 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego (okres udowodniony 23 lata i 16 dni) jak i 15 lat pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy.

Zakład podał, że nie zaliczył wnioskodawcy do okresu uzupełniającego (rola) - stażu pracy 25 lat - pracy w gospodarstwie babci, a następnie rodziców - od 25-10-1972 r. do 03-11-1974 r., z uwagi, że brak jest dokumentu potwierdzającego pokrewieństwo z babką W. I.- brak aktu urodzenia matki, według oświadczenia oraz zeznań świadków praca w gospodarstwie wykonywana była w pełnym wymiarze, a wnioskodawca uczęszczał również do szkoły zawodowej, oddalonej od miejsca zamieszkania o 14 km. Ponadto wnioskowany okres pracy w gospodarstwie pokrywa się z okresem zatrudnienia od 02.11.1974 r. do 28.02.1978 r. w (...). Zachodzą również rozbieżności w dacie początkowej wnioskowanego okresu pracy w gospodarstwie. Ubezpieczony oświadcza, że pracował w gospodarstwie rolnym babki od 20.10.1972 r., następnie, że od 25.10.1972 r.

Do okresu pracy w szczególnych warunkach nie zaliczono zatrudnienia:

- w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 05-04-1978 r. do 30-09-1981 r., ponieważ w dokumentach zgromadzonych w aktach ZUS brak jest świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach z powołaniem odpowiedniego wykazu, działu, pozycji i punktu zarządzenia resortowego. Ponadto w aktach kapitałowych widnieje wykaz stanowisk pracy w szczególnych warunkach z zakładu pracy, na którym nie ma stanowiska, które widnieje w świadectwie pracy ww. tj. operator - mech. silników spalinowych. Karty wynagrodzeń nie stwierdzają jednoznacznie, czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy,
- w Spółdzielni Usług Handlowo- (...) w K. od 15-11-1982 r. do 10-06-1985 r., ponieważ w załączonym świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach brakuje daty wystawienia oraz przyporządkowanego punktu zarządzenia resortowego. Ponadto nie zostały wymienione rodzaje prac wykonywanych na stanowisku magazynier - brygadzysta,
- w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 03-07-1985 r. do 30-06-1987 r., z uwagi na rozbieżności w wykazanych pracami oraz stanowiskiem pomiędzy świadectwem pracy w szczególnych warunkach, a załącznikiem do zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r., (Dział V, poz. 3, pkt 2). W świadectwie wyszczególniono prace: operator - mechanik sprzętu drogowego - koparki na stanowisku operator - mechanik, natomiast w załączniku są prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych na stanowisku: maszynista koparek jednonaczyniowych,
- w Przedsiębiorstwie (...) w (...) od 01-07-1987 r. do 28-07-1992 r., ponieważ w świadectwie pracy z dnia 29-07-1992 r. brakuje informacji o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach, a zgromadzone karty wynagrodzeń, również nie potwierdzają w jakim wymiarze i jakim charakterze wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach,
- w Przedsiębiorstwie (...) od 20-06-1994 r. do 19-12-1994 r., z uwagi na fakt, że w zgromadzonych dokumentach nie ma świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach,
- w firmie (...), okresów zatrudnienia: od 12-08-1996 r. do 31-12-1996 r. od 17-03-1997 r. do 20-12-1997 r. od 15-07-1998 r. do 11-12-1998 r., gdyż wykazane w świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 04-12-2017 r. prace są rozbieżne z wykazem Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07-02-1983 r. (wykaz A, dział. V, poz. 3). W świadectwie są prace: Robotnik melioracyjny, operator koparki, natomiast w rozporządzeniu: prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych). Ponadto brakuje informacji,

czy praca jako operator koparki wykonywana była od początku zatrudnienia, stale i w pełnym wymiarze, ponieważ wnioskodawca wykonywał również prace jako robotnik melioracyjny, pracując na tym stanowisku nie można jednoznacznie stwierdzić, czy ww wykonywał pracę stale i w pełnym wymiarze przy stanowiskach zaliczanych do prac w szczególnym warunkach. Dodatkowo brakuje informacji, czy od dnia powstania zakład ten był zakładem prywatnym, czy powstał po przekształceniu zakładu państwowego.

/decyzja k. 32 akt ZUS/.

Odwołanie od powyższej decyzji w całości wniósł pełnomocnik wnioskodawcy zarzucając jej;

1. rażąco naruszenie przepisu art. 184 w zw. z art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, poprzez odmowę przyznania emerytury, pomimo spełnienia przez ubezpieczonego wszelkich przesłanek uzasadniających jej przyznanie, określonych w w/w przepisach ustawy,

2. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia, polegający na braku zaliczenia pracy w gospodarstwie rolnym babci, a następnie rodziców w okresie od 25.10.1972 r. do 01.11.1974 r., podczas gdy w tym okresie ubezpieczony miał ukończone 16 lat i stale pracował w gospodarstwie rolnym w wymiarze przekraczającym połowę pełnego wymiaru czasu pracy, co jednocześnie godził z nauką w szkole zawodowej,

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wydania zaskarżonej decyzji, poprzez brak uznania okresu zatrudnienia w warunkach szczególnych:

- od 05.04.1978 r. do 30.09.1981 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...),
- od 15.11.1982 r. do 10.06.1985 r. w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K.,
- od 03.07.1985 r. do 30.06.1987 r. w Przedsiębiorstwie (...) w K.,
- od 01.07.1987 r. do 28.07.1992 r. w Przedsiębiorstwie (...) w (...),
- od 20.06.1994 r. do 19.12.1994 r. w Przedsiębiorstwie (...)
- od 12. (...) do 31.12.1996 r., od 17.03.1997 r. do 20.12.1997 r., od 15.07.1998 r. do 11.12.1998 r w firmie (...)

podczas gdy prace we wszystkich wyżej wymienionych zakładach pracy były wykonywane i przez ubezpieczonego E. S. (1) stale i w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w warunkach szczególnych.

Mając powyższe na uwadze skarżący wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji w całości przez uznanie że E. S. (1) nabył prawo do emerytury zgodnie z wnioskiem z dnia 12 lutego 2018 r.

/ odwołanie k. 3-10/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie. Organ rentowy podniósł, iż w związku z złożeniem do odwołania dodatkowych wyjaśnień oraz przedłożenia aktu urodzenia matki decyzją z dnia 4.05.2018 r. zaliczono wnioskodawcy jako okres uzupełniający do 25 letniego stażu pracy okres pracy w gospodarstwie babki od 25.10.1972 do 01.11.1974 i jednocześnie odmówiono prawa do emerytury z uwagi na niespełnienie warunku co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. W tym zakresie organ rentowy, podtrzymał swoje dotychczasowe stanowisko w sprawie

/odpowiedź na odwołanie k. 15-16/.

Na rozprawie z 14 maja 2019 r. – bezpośrednio poprzedzającej wydanie wyroku w niniejszej sprawie – pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych, a pełnomocnik ZUS wniósł o oddalenie odwołania

/protokół z rozprawy z dnia 14.05.2019 r., 00:00:52 - 00:01:18/.

Sąd Okręgowy w Łodzi ustalił, co następuje:

Wnioskodawca E. S. (1), urodzony (...), złożył wniosek o emeryturę 12.02.2018 r.

/bezsporne, wniosek o emeryturę k.1-4 akt ZUS /.

W wyniku powyższego wydano zaskarżoną decyzję.

/ bezsporne/

Decyzją z dnia 4.05.2018 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. zaliczył wnioskodawcy jako okres uzupełniający do 25 letniego stażu pracy okres pracy w gospodarstwie babki od 25.10.1972 do 01.11.1974 r. uznając warunek posiadania przez wnioskodawcę 25 – letniego stażu za spełniony. Jednocześnie odmówiono ubezpieczonemu prawa do emerytury z uwagi na niespełnienie warunku co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/ decyzja k. 34/

E. S. (1) nie jest członkiem OFE.

/ bezsporne/

E. S. (1) w okresie od 05.04.1978 r. do 30.09.1981 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) na stanowisku operatora – mechanika silników spalinowych.

/ świadectwo pracy k. 21, 27 akt kapitałowych ZUS k. 68, umowy o pracę k. 23,25 akt kapitałowych ZUS k. 69, 70 akta osobowe k. 66-74/

Będąc zatrudnionym we wskazanym zakładzie pracy jako operator mechanik wnioskodawca wykonywał pracę traktorzysty. Jeździł traktorem URSUS (...). Do jego obowiązków należało sadzenie drzew sadzarką przymocowaną do ciągnika, obsługa glebogryzarki lub kultywatora, pługu, zwożenie odpadków przyczepami. Wnioskodawca jeździł traktorem do szkółek na usługi, szlamował stawy w mieście, wywoził szlam. Zimą wnioskodawca zajmował się odśnieżaniem.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka J. W. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 01:07:51 -01:12:57 zeznania świadka M. K. protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:03:58 -00:07:12/

Nie było żadnych przestojów w pracy ewentualnie w okresie zimowym wykorzystywany był urlop wypoczynkowy. Wnioskodawca zaczynał wówczas prace o godzinie 7 rano i pracował 8,10 lub 12 godzin.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka J. W. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 01:07:51 -01:12:57 zeznania świadka M. K. protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:03:58 -00:07:12/ /

Wnioskodawca nie posiada z w/w okresu zatrudnienia świadectwa pracy wykonywanej w warunkach szczególnych.

/bezsporne/

W wykazie stanowisk pracy w szczególnych warunkach z ww zakładu pracy, nie ma stanowiska, które widnieje w świadectwie pracy ww. tj. operator - mech. silników spalinowych, wskazuje się zaś, iż kierowca ciągnika może być wymieniony w świadectwie pracy jako operator ciągnika.

/ wykaz k. 19 akt kapitałowych ZUS/

W świetle zapisów znajdujących się w kartach wynagrodzeń brak informacji czy praca wykonywana była w szczególnych warunkach, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, ani czy wnioskodawcy wypłacano dodatek za prace w warunkach szczególnych.

/ karty wynagrodzeń k. 15-18 akt kapitałowych ZUS k. 75- 76v. /

W okresie od 15.11.1982 r. do 10.06.1985 r. wnioskodawca pracował w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K. uprzednio była to Spółdzielnia Kółek Rolniczych (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku magazynier – brygadzista.

/ świadectwo pracy k. 31 akt kapitałowych ZUS oraz w aktach osobowych koperta k 113 umowa o pracę dokumentacja osobowa koperta k. 113/

Za wskazany okres zatrudnienia wystawiono wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach (brak daty jego wystawienia) wskazując, iż „w ww. okresie zatrudnienia ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace na stanowisku magazynier – brygadzista wymienionym w wykazie A szczególnego wykazu stanowisk pracy w szczególnych warunkach, których wykonywane uprawnienia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej dziale IV poz 40 wykazu stanowiącego załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07.02.1983 r. Dz. U. nr 8 poz 43 z 1983 roku, załącznik nr 1 do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach /Dz.U MR i GŻ nr 3 poz 7/”

/ świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach k. 13 akt ZUS/

Do zakresu obowiązków wnioskodawcy w świetle zakresu powierzonych mu czynności należało między innymi przestrzeganie zasad i przepisów gospodarki magazynowej szczególności odpowiedzialność za prawidłowe przyjęcie przechowywanie i wydawanie mienia sprawdzanie stanów ilościowych towarów sygnalizowanie nieprawidłowości, nadzór nad podległymi pracownikami – traktorzystami, nadzór nad przestrzeganiem wykorzystania przez nich sprzętu, zgłaszanie kierownikowi naruszeń przez nich regulaminu rozliczenie paliwa i sprzętu, przygotowywanie sprawozdań, prowadzenie w sposób prawidłowy niezbędnej dokumentacji.

/ Zakres czynności w aktach osobowych koperta k. 113/

W świetle raportu pokontrolnego jak i notatki służbowej z przeprowadzonej kontroli dotyczącej wykonywania pracy przez wnioskodawcę zwartych w jego aktach osobowych wynika, iż obowiązki wykonywane przez wnioskodawcę na stanowisku zarówno magazyniera jak i brygadzisty we wskazanym zakładzie pracy były traktowane równorzędnie a ubezpieczony wykonywał je zamiennie w zależności od potrzeb.

/notatka służbowa i raport kontroli w aktach osobowych koperta k. 113/

W okresie tego zatrudnienia wnioskodawca pracował w magazynie chemizacji i paliw, wydawał środki do ochrony roślin do oprysków, wapno, nawozy, paliwo w dystrybutorach, oleje oraz smary. Środki chemiczne przelewał do mniejszych pojemników. Jako brygadzista wydawał polecenia 9 traktorzystom, wypełniał ich karty drogowe.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21/

W tym okresie wnioskodawca pracował w godzinach od 7-20 lub 21.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21/

W okresie od 03.07.1985 r. do 30.06.1987 r. wnioskodawca był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy początkowo w świetle zapisów umów o pracę na stanowisku pomocnika operatora Koparko – Ładowarki potem operatora koparko - ładowarki określonym następnie w świadectwie pracy jako operator – mechanik sprzętu drogowego.

/umowy o pracę akta osobowe koperta k. 63 świadectwo pracy k. 33 akt kapitałowych ZUS akta osobowe koperta k. 63 /

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca był operatorem koparki typu Białoruś. Jeździł tylko koparką nie zajmował się żadnymi naprawami. Na wskazanej koparce mógł pracować jako pomocnik następnie zrobił stosowne uprawnienia.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 /

Wskazane przedsiębiorstwo zajmowało się kładzeniem asfaltów, kopaniem rowów, korytowaniem dróg, niwelacją gruntów. W okresie zimowym wnioskodawca zajmował się odśnieżaniem ładował koparką na piaskarki sól i piasek.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21, zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 /

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował w pełnym wymiarze od 7-do 20 nieraz w niedziele. Nie był oddelegowany do innej pracy nie było przestojów.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21, zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 /

Za wskazany okres zatrudnienia wystawiono wnioskodawcy świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując, iż w ww. okresie zatrudnienia wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace: operator -mechanik sprzętu drogowego - koparki na stanowisku operator - mechanik, wymienionym w wykazie A dziale nr V poz. 3 pkt 2 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładzie resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (D.Urz MK Nr 10 poz. 77)

/ świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 12 akt ZUS/

Ubezpieczony w okresie od 01.07.1987 r. do 28.07.1992 r. pracował w Przedsiębiorstwie (...) w (...), na stanowisku operatora w pełnym wymiarze czasu pracy.

/ świadectwo pracy k. 35 akt kapitałowych ZUS/

Wnioskodawca był wówczas operatorem koparki typu Białoruś (jednonaczyniowej). Zajmował się kopaniem rowów, kopaniem zbieraczy melioracyjnych, układaniem przepustów drogowych, wykopów pod kanalizacje, studzienek różnego rodzaju. Zimą odśnieżał to była koparka która miała zamontowany pług.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21, zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 /

Wnioskodawca pracował od 7-15 w razie potrzeby 12 godzin od 7-19. Przerwy zimą były w formie urlopów wypoczynkowych lub odbioru godzin.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21, zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20, zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 /

W świadectwie pracy za ten okres brak jest wzmianki o wykonywaniu pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze.

/świadectwo pracy k. 35 akt kapitałowych ZUS/

Za wskazany okres zatrudnienia wnioskodawca nie dysponuje świadectwem pracy w szczególnych warunkach.

/ bezsporne/

Zgromadzone karty wynagrodzeń za wskazany okres zatrudnienia, nie potwierdzają w jakim wymiarze i jakim charakterze wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach nie wskazują na wypłatę dodatku z tego tytułu .

/karty wynagrodzeń k. 17-22 akt ZUS k 37-46 akt kapitałowych ZUS w aktach płacowych koperta k. 80 /

W okresie od 20.06.1994 r. do 19.12.1994 r. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku operatora sprzętu.

/ świadectwo pracy k. 49 akt kapitałowych ZUS/

Wnioskodawca pracował wówczas jako operator koparki typu O.. Na tej koparce korytował drogi, dowoził beton z betoniarni, kopał przepusty, rowy, kanalizacje studzienki.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 //

Wnioskodawca pracował od 7-16 lub 17 nie był oddelegowany do innej pracy nie miał urlopów bezpłatnych.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 //

Za wskazany okres zatrudnienia ubezpieczony nie dysponuje świadectwem wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

/ bezsporne/

Między innymi w okresie od 12.08.1996 r. do 31.12.1996 r., od 17.03.1997 r. do 20.12.1997 r., od 15.07.1998 r. do 11.12.1998 r wnioskodawca pracował w firmie (...) w pełnym wymiarze czasu pracy odpowiednio na stanowiskach operator koparki, operator sprzętu ciężkiego, robotnik melioracyjny

/świadcstwo pracy k. 53 akt kapitałowych ZUS/

Przez cały okres wskazanego zatrudnienia wnioskodawca wykonywał prace operatora koparki typu Białoruś (koparka jednonaczyniowa). Nie pracował jako robotnik melioracyjny. Kopał rowy, drenaże kanalizacyjne, studzienki, układał przepusty na hakach.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20, zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 //

We wskazanym okresie zatrudnienia wnioskodawca pracował nawet od 7-20 nie miał urlopów bezpłatnych nie było przestoju. Zima wykorzystywano urlopy wypoczynkowe.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21 zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 /

Była to prywatna firma.

/zeznania wnioskodawcy protokół z rozprawy z dnia 10 stycznia 2019 r. 00:11:15 -00:17:28 w związku z informacyjnymi wyjaśnieniami protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:03:37- 00:41:21/

Zdarzało się że inne stanowisko było w dokumentach a co innego pracownik robił. Zawsze było pisane operator – robotnik ogólnobudowlany jeśli ktoś miał pracować na maszynie zawsze było słowo operator.

/zeznania świadka L. M. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:46:40- 00:57:20 zeznania świadka W. Ż. protokół z rozprawy z dnia 25 października 2018 r. 00:57:20 -01;07:51 /

Za wskazany okres zatrudnienia wystawiono ubezpieczonemu świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach wskazując iż ww. okresie E. S. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace robotnik melioracyjny, operator koparki wymienione w wykazie A dział V poz 3 (prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych) rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 /Dz.U. nr 8 poz 43/ (określić charakter pracy ściśle wg wykazu, działu i pozycji rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 Dz.U. nr 8 poz 43)

/świadcstwo wykonywania prac w szczególnych warunkach k. 14 akt ZUS/

E. S. (1) posiadał uprawnienia do kierowania pojazdami mechanicznymi kategoria B od 20.02.1979 zaś od dnia 20.11.1973 uprawnienia kategorii T które utracił na mocy wyroku Sądu Rejonowego w Kutnie uprawomocnionego 4.11.1997 r. Nadto wnioskodawca uzyskał prawo obsługi spycharko – koparki jednonaczyniowej w dniu 14.02.1986 r.

/Zaświadczenia k. 37 oraz k. 12 i k 15 akt ZUS/

Sąd ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy w tym w aktach rentowych, które nie zostały podważone przez żadną ze stron postępowania, nadto w oparciu o zeznania wnioskodawcy oraz świadków L. M., W. Ż., J. W., M. K. gdyż były spójne logiczne a w zakresie okoliczności i warunków w jakich wnioskodawca świadczył prace w poszczególnych zakładach pracy wzajemnie ze sobą korespondowały. Sąd nie dał wiary wnioskodawcy jedynie w zakresie w jakim twierdził, iż będąc zatrudnionym w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę magazyniera. Na okoliczności przeciwne wskazuje bowiem przedłożona w sprawie dokumentacja osobowa wnioskodawcy w szczególności zakres jego obowiązków i raporty z kontroli wykonywanej przez niego pracy. Natomiast kwestia stwierdzenia czy okres zatrudnienia wnioskodawcy we wszystkich zakładach pracy stanowił pracę w szczególnych warunkach - na co konsekwentnie wskazywał ubezpieczony - sprowadzała się do oceny prawnej nie zaś oceny wiarygodności jego zeznań w tym przedmiocie.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył, co następuje:

Odwołanie podlega oddaleniu.

Zgodnie z treścią art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2018 r., poz. 1270 ze zm.), ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura, po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat- dla kobiet i 65 lat- dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Zaś ust. 2 w/w przepisu stanowi, że emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Stosownie do art. 32 ust. 1 powołanej ustawy, ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Ustęp 2 tego przepisu stanowi natomiast, że dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ust. 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia w podmiotach, w których obowiązują wykazy stanowisk ustalone na podstawie przepisów dotychczasowych. Ustęp 4 cytowanego przepisu stanowi, że wiek emerytalny, o którym mowa w ustępie 1, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom wymienionym w ustępie 2 i 3 przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych. Przywołane przepisy dotychczasowe to Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz.43 z późn zm.). W myśl § 2 tego Rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy. Okresy pracy stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ustęp 2 Rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. W § 3 ustawodawca wskazał, że za okres zatrudnienia wymagany do uzyskania emerytury, zwany „wymaganym okresem zatrudnienia” uważa się okres wynoszący 20 lat dla kobiet i 25 lat dla mężczyzn, liczony łącznie z okresami równorzędnymi i zaliczanymi do okresów zatrudnienia. Z kolei § 4 tego rozporządzenia stanowi, że pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

- 1) osiągnął wiek emerytalny wynoszący 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn,
- 2) ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Przedmiotem sporu w niniejszej sprawie było udowodnienie przez wnioskodawcę wymaganego okresu - 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Organ rentowy nie uwzględnił okresu zatrudnienia wnioskodawcy w (...) Przedsiębiorstwie (...) od 05-04-1978 r. do 30-09-1981 r., w Spółdzielni Usług Handlowo- (...) w K. od 15-11-1982 r. do 10-06-1985 r., w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 03-07-1985 r. do 30-06-1987 r., w Przedsiębiorstwie (...) w (...) od 01-07-1987 r. do 28-07-1992 r., w Przedsiębiorstwie (...) od 20-06-1994 r. do 19-12-1994 r., w firmie (...), okresów zatrudnienia: od 12-08-1996 r. do 31-12-1996 r., od 17-03-1997 r. do 20-12-1997 r., od 15-07-1998 r. do 11-12-1998 r., z uwagi na brak świadectw pracy w szczególnych warunkach lub błędy formalne i nieścisłości zwłaszcza w zakresie wskazania prac faktycznie

wykonywanych przez wnioskodawcę w powiązaniu z odpowiednimi przepisami resortowymi w świadectwach wystawionych.

Środkiem dowodowym stwierdzającym okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest - w myśl § 2 ust. 2 - świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach wystawione według określonego wzoru lub świadectwo pracy, w którym zakład pracy stwierdza charakter i stanowisko pracy w poszczególnych okresach oraz inne okoliczności, od których jest uzależnione przyznanie emerytury z tytułu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Regulacja § 2, statuująca ograniczenia dowodowe i obowiązująca w postępowaniu przed organem rentowym, nie ma zastosowania w postępowaniu odwoławczym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. W konsekwencji okoliczność i okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach sąd uprawniony jest ustalać także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy, w tym nawet zeznaniami świadków (uchwała Sądu Najwyższego z 27 maja 1985 roku, III UZP 5/85, Lex 14635, uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984 roku III UZP 6/84, Lex 14625; wyrok Sądu Najwyższego z 30 marca 2000 r. II UKN 446/99, Lex 48778). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyłączone jest, stosownie do treści art. 473 §1 k.p.c., zastosowanie przepisów ograniczających dopuszczalność dowodów ze świadków i przesłuchania stron (art. 246 i 247 k.p.c.). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych dopuszczalne jest wykazywanie wszelkimi dowodami okoliczności, od których zależą uprawnienia do świadczeń, z ubezpieczenia społecznego, także gdy z dokumentów wynika co innego.

Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do ww. rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 listopada 2001 roku, sygn. II UKN 598/00, Lex nr 79840, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 marca 2009 roku sygn. I PK 194/08, Lex nr 653420). Nie jest natomiast dopuszczalne uwzględnianie przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze pracy wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika, przez co tak zatrudniony nie spełniał koniecznego warunku dla uzyskania wcześniejszych uprawnień emerytalnych, jakim było stale wykonywanie pracy szkodliwej w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na zajmowanym stanowisku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2008 r. sygn. II UK 306/07 Lex 528599).

Należy również wskazać, że świadectwo pracy w warunkach szczególnych wydane pracownikowi przez pracodawcę z zachowaniem warunków przewidzianych normą § 2 ww. rozporządzenia stanowi domniemanie i podstawę do przyjęcia, iż okres pracy w nim podany jest okresem pracy w warunkach szczególnych. Samo jednakże posiadanie świadectwa pracy potwierdzającego wykonywanie zatrudnienia w warunkach szczególnych organu rentowego nie wiąże i nie przesądza automatycznie o przyznaniu świadczenia emerytalnego na podstawie art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach w postępowaniu sądowym traktuje się jako dokument prywatny w rozumieniu art. 245 k.p.c., który stanowi dowód tego, że osoba, która go podpisała, złożyła oświadczenie zawarte w dokumencie. Dokument taki może być więc weryfikowany pod kątem prawdziwości wskazanych w nim faktów (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 4 listopada 2008 roku sygn. III AUa 3113/08, Lex nr 552003; wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 30 listopada 2006 roku sygn. III AUa 466/06, opubl: Orzecznictwo Sądu Apelacyjnego w Katowicach rok 2007, Nr 3, poz. 8; wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 24 września 2008 roku sygn. III AUa 795/08, opubl: Orzecznictwo Sądów Apelacji B. rok 2008, Nr 4, str. 60). Sąd nie jest, zatem, w żaden sposób, związany oceną charakteru zatrudnienia pracownika, dokonaną przez pracodawcę, w wystawionym, pracownikowi, świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach. Ma ono służyć jedynie celom dowodowym. Dokument ten podlega, co do swojej wiarygodności i mocy dowodowej, takiej samej ocenie, jak każdy inny dowód (art. 233 § 1 k.p.c.) – vide wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., sygn. I UK 316/08, LEX nr 707858, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 czerwca 2011r., sygn. akt III UK 213/10, LEX nr 950436). Oczywiście brak odpowiedniego świadectwa pracy, lub

dysponowanie świadectwem nie spełniającym wszystkich ustawowych wymagań jest uchybieniem formalnym, jednak Sąd bada rzeczywisty stan sprawy. Jeżeli, pracownik nie otrzymał odpowiedniego dokumentu, poświadczającego jego pracę w szczególnych warunkach, może okoliczność tę udowodniać przed Sądem, wykorzystując do tego przewidziane w kodeksie postępowania cywilnego środki dowodowe.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na okoliczność pracy wykonywanej przez wnioskodawcę w szczególnych warunkach dopuścił zarówno dowody z dokumentów, z zeznań wnioskodawcy, jak i świadków.

Podkreślić także należy, iż istotnym jest, jakie prace faktycznie, w toku swojego zatrudnienia wykonywał skarżący, oraz czy prace te, są wymienione w cytowanym wyżej rozporządzeniu z dnia 7 lutego 1983 roku, gdyż właśnie to rozporządzenie, jest aktem prawnym, w oparciu o który należy orzekać, czy dana praca była pracą w warunkach szczególnych. Sama, natomiast, nazwa stanowiska, nie może dyskwalifikować faktycznie wykonywanych prac w spornym okresie zatrudnienia. Podkreślić należy, iż ustawodawca w obecnie obowiązujących przepisach celowo odszedł od szczegółowego określania stanowisk pracy, skupiając się na zakresach obowiązków, bowiem nazwy stanowisk pracy mogły być bardzo różne w zależności od zakładu pracy. Ponadto ustalano je często na długo przed wejściem w życie przepisów określających pracę w warunkach szczególnych. Z tej przyczyny Sąd ma nie tylko prawo, ale i obowiązek ustalać rzeczywisty zakres obowiązków, bez względu na nazwę stanowiska.

Zdaniem Sądu Okręgowego, przeprowadzone postępowanie, daje podstawy do przyjęcia, iż okres zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 03-07-1985 r. do 30-06-1987 r., w Przedsiębiorstwie (...) w (...) od 01-07-1987 r. do 28-07-1992 r., w Przedsiębiorstwie (...) od 20-06-1994 r. do 19-12-1994 r., w firmie (...), okresów zatrudnienia: od 12-08-1996 r. do 31-12-1996 r., od 17-03-1997 r. do 20-12-1997 r., od 15-07-1998 r. do 11-12-1998 r., stanowi okres pracy w szczególnych warunkach.

Będąc zatrudnionym w Przedsiębiorstwie (...) w K. wnioskodawca stale i w pełnym wymiarze czasu pracy bez przestojów wykonywał pracę operatora koparko ładowarki, pierwotnie jako pomocnik. Jego stanowisko pracy w świadectwie pracy określone zostało jako operator – mechanik sprzętu drogowego. Przy tym w całym okresie zatrudnienia bez względu na nazwę stanowiska pracy określoną czy to w umowach o pracę czy to w świadectwie pracy ubezpieczony niezmiennie obsługiwał koparkę jednoznaczyniową typu Białoruś kładąc asfalt, kopiąc rowy, korytując drogi niwelując grunty zaś w okresie zimowym odśnieżając i ładując sól i piasek na piaskarki – co zostało niewątpliwie wykazane zarówno przedłożoną w sprawie dokumentacją jak i zeznaniami świadków.

Analiza treści wykazu A do rozporządzenia z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że wymienione w Dziale V. - w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych w pkt. 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych, są pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto w świetle załącznika do zarządzenia 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładzie resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (D.Urz MK Nr 10 poz. 77) prace wymienione w wykazie A, dziale nr V w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych poz. 3 prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych pkt 2 na stanowisku maszynisty koparek jednoznaczyniowych są pracą w takich warunkach. Tym samym wykonywanie przez wnioskodawcę prac w ramach tego stanowiska i działu nie może być kwestionowane.

Wykonując prace w Przedsiębiorstwie (...) w (...) wnioskodawca stale w pełnym wymiarze czasu pracy był operatorem koparki. W świetle zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego ubezpieczony zajmował się wówczas kopaniem rowów, kopaniem zbieraczy melioracyjnych, układaniem przepustów drogowych, wykopów pod kanalizacje, studzienek różnego rodzaju. Zimą odśnieżała to była koparka która miała zamontowany pług.

Analiza treści wykazu A do rozporządzenia z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że wymienione w Dziale V. - w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych w pkt. 3 - prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych i drogowych są pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto w świetle załącznika

do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych w sprawie wykazu stanowisk pracy w zakładach pracy nadzorowanych przez Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów budowlanych, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach uprawniające do wcześniejszego przejścia na emeryturę oraz do wzrostu emerytury lub renty prace wymienione w wykazie A, dziale nr V w budownictwie i przemyśle materiałów budowlanych poz. 3 prace maszynistów ciężkich maszyn budowlanych lub drogowych pkt 1 na stanowisku maszyniści robót ziemnych - maszynista koparek i ładowarek jednonaczyniowych lub wielonaczyniowych są pracą w takich warunkach. W konsekwencji i wskazany okres zatrudnienia winien zostać wliczony wnioskodawcy do pracy w szczególnych warunkach.

Powyższe odnieść należy analogicznie do okresu zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) i w firmie (...). Wskazane zakłady działały w branży budowlanej a wnioskodawca będąc w nich zatrudnionym bez względu na nazwę stanowiska pracy stale i w pełnym wymiarze czasu pracy zajmował się obsługą koparki wykonując roboty ziemne przy kopaniu rowów, przepustów, kanalizacji, studzienek itp. Wnioskodawca nigdy nie pracował w innym charakterze w szczególności jako robotnik melioracyjny co wprost potwierdzili przesłuchani w sprawie świadkowie. Zatem i w tym zakresie wykonywana przez niego praca winna zostać zakwalifikowana zgodnie z wykazem A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze Działem V pkt 3 oraz załącznikiem do zarządzenia nr 9 Ministra Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych wykazem A, działem V poz 3 pkt 1 jako praca w szczególnych warunkach na stanowisku maszynista koparek i ładowarek jednonaczyniowych.

Wobec powyższego i w tym zakresie twierdzenia wnioskodawcy podniesione w procesie uznać należało za słuszne.

W ocenie Sądu Okręgowego zaliczenie wszystkich wskazanych powyżej okresów zatrudnienia do pracy w szczególnych warunkach pozostaje jednak bez wpływu na poprawność zaskarżonej decyzji. Przy uwzględnieniu okresów zatrudnienia wnioskodawcy w Przedsiębiorstwie (...) w K. od 03-07-1985 r. do 30-06-1987 r. – 1 rok 11 miesięcy 28 dni, w Przedsiębiorstwie (...) w (...) od 01-07-1987 r. do 28-07-1992 r. 5 lat i 28 dni, w Przedsiębiorstwie (...) od 20-06-1994 r. do 19-12-1994 r., 6 miesięcy i 9 dni w firmie (...), okresów zatrudnienia: od 12-08-1996 r. do 31-12-1996 r., od 17-03-1997 r. do 20-12-1997 r., od 15-07-1998 r. do 11-12-1998 r.,- 1 rok 6 miesięcy i 15 dni ww nadal nie spełnia bowiem wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie pozwala natomiast na zakwalifikowanie do pracy w tym charakterze również okresów zatrudnienia od 05.04.1978 r. do 30.09.1981 r. w (...) Przedsiębiorstwie (...), oraz od 15.11.1982 r. do 10.06.1985 r. w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K..

Podnieść należy, iż będąc zatrudnionym w (...) Przedsiębiorstwie (...) jako operator mechanik wnioskodawca niewątpliwie – co potwierdzają zeznania świadków -w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę traktorzysty min. sążąc drzewa sadzarką przymocowaną do ciągnika, obsługując glebogryzarkę, kultywator lub pług zwożąc odpady i szlam ze stawów przyczepami.

Sąd zważył, że w wykazie A stanowiącym załącznik do rozporządzenia, w dziale VIII, zatytułowanym „W transporcie i łączności” pod pozycją 3 wskazano, że pracami w szczególnych warunkach są „prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych” . Sąd miał też na uwadze, że załączniku do zarządzenia 64 Ministra Komunikacji z dnia 29 czerwca 1983 r. w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładzie resortu komunikacji, których wykonywanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej (D.Urz MK Nr 10 poz. 77) w wykazie A w dziale VIII w transporcie i łączności poz. 3 prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych w pkt 1 wymienione jest stanowisko kierowcy ciągnika.

Niemniej jednak nie należy tracić z pola widzenia, że przesłanką nabycia przez skarżącego prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ustawy emerytalnej nie jest każda praca w szkodliwych warunkach, lecz tylko praca wskazana w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. W orzecznictwie podkreśla się, że wykazy resortowe określające stanowiska pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach mają charakter informacyjny, techniczno-porządkujący, uściślający i ułatwiający identyfikację określonego stanowiska pracy jako stanowiska pracy

w szczególnych warunkach w sytuacji, gdy w wykazie stanowiącym załącznik do powołanego rozporządzenia operuje się pojęciem ogólnym. Zarządzenia resortowe nie mają decydującego charakteru, lecz znaczenie jedynie w sferze dowodowej w tym sensie, że z faktu, iż właściwy minister ustalił, że dane stanowisko pracy jest stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach może wynikać domniemanie faktyczne, że praca na tym stanowisku w istocie jest wykonywana w takich warunkach i przeciwnie, że brak konkretnego stanowiska w wykazie może stanowić negatywną przesłankę dowodową ocenianą jednak w kontekście całokształtu ustaleń faktycznych.

Sąd orzekający stoi na stanowisku, iż przypisanie konkretnego stanowiska do danej gałęzi – branży przemysłu ma znaczenie zasadnicze. Oznacza to bowiem, iż cechą szkodliwości charakteryzującą się wymienione stanowiska pracy w danej gałęzi przemysłu. W odniesieniu do analogicznie nazwanego stanowiska w innej gałęzi przemysłu, konieczne jest już ustalenie, iż praca nie różniła się od pracy w tej gałęzi, w której stanowisko zaliczone zostało do prac w warunkach szczególnych.

Wnioskodawca całą pewnością nie pracował w branży transportu i łączności a zatem zakres jego prac różnił się od tych wymienionych w dziale VIII zatytułowanym w transporcie i łączności w poz. 3 prace kierowców ciągników, kombajnów lub pojazdów gąsienicowych.

Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 27 czerwca 2018 roku, w sprawie I UK 168/17, w której stwierdził, iż „Za przyjęciem branżowo-stanowiskowego charakteru wyodrębnienia poszczególnych prac wykonywanych w szczególnych warunkach przemawia to, iż w zależności od działu gospodarki, w którym jest umiejscowione konkretne stanowisko, jest ono narażone na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu mniejszym lub większym. Jeśli więc pracodawca zdecydował o umieszczeniu określonego rodzaju pracy w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, przypisując go do konkretnego działu gospodarki, to okoliczność ta bez wątpienia świadczy o narażeniu tego rodzaju pracy właśnie w tym dziale gospodarki na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu większym niż w innych działach gospodarki.

Może się zdarzyć, iż konkretny zakład pracy wykonywał zadania całkowicie odpowiadające innemu działowi gospodarki, a co za tym idzie, szkodliwość prac wykonywanych w ramach realizacji tych zadań w pełni odpowiadała szkodliwości pracy przyporządkowanej do innej branży. Decydujące znaczenie w tym przypadku ma zaś to, czy pracownik w ramach swoich obowiązków stale i w pełnym wymiarze czasu pracy był narażony na działanie tych samych szkodliwych czynników, na które narażeni byli pracownicy innego działu gospodarki, w ramach którego takie same prace zaliczane są do prac w szczególnych warunkach.

W uzasadnieniu Sąd Najwyższy w pierwszej kolejności podkreślił, że w dotychczasowym orzecznictwie utrwalił się pogląd, iż wyodrębnienie prac w szczególnych warunkach uzasadniających nabycie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym ma zasadniczo charakter branżowo-stanowiskowy. Usystematyzowanie prac o znacznej szkodliwości dla zdrowia i uciążliwości w oddzielnych działach oraz przypisanie poszczególnych stanowisk pracy do odrębnych gałęzi gospodarki nie jest bowiem przypadkowe, gdyż konkretne stanowisko jest narażone na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu mniejszym lub większym w zależności od tego, w którym dziale gospodarki (branży) jest umiejscowione. Dlatego konieczny jest bezpośredni związek wykonywanej pracy z procesem technologicznym właściwym dla danego działu gospodarki. Oznacza to, że przynależność pracodawcy do określonej gałęzi gospodarki ma znaczenie istotne i nie można dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652; z dnia 3 czerwca 2008 r., I UK 381/07, LEX nr 494112; z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 20/09, LEX nr 515698; z dnia 16 czerwca 2009 r., I UK 24/09, LEX nr 518067; z dnia 1 czerwca 2010 r., II UK 21/10, LEX nr 619638; z dnia 19 maja 2011 r., III UK 174/10, LEX nr 901652).

Sąd Najwyższy zauważył również, że takim właśnie założeniem kierował się skład Sądu Najwyższego w wyroku z dnia 3 grudnia 2013 r., I UK 172/13 (LEX nr 1467147), przyjmując, że nie ma najmniejszych podstaw do uznania, iż prace polowe, polegające na obsłudze ciągnika, mogą być zaliczone do prac w transporcie, przewidzianych

w wykazie A, Dziale VIII, pod pozycją 3. Wymienienie w tym wykazie prac kierowców ciągników i kombajnów nie oznacza, że za pracę w szczególnych warunkach powinno być uznane kierowanie tymi pojazdami przy wykonywaniu jakichkolwiek czynności, a nie tylko transportowych. Nieuzasadnione jest zatem stanowisko, zgodnie z którym praca kierującego ciągnikiem jest zawsze pracą w transporcie, nawet wówczas, gdy kierujący wykonuje przy pomocy ciągnika prace polowe. Bezzasadne jest bowiem swobodne lub też dowolne wiązanie konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały przypisane w rozporządzeniu. Prace uznane za wykonywane w warunkach szczególnych bez względu na miejsce i rodzaj zostały wymienione w dziale XIV, zatytułowanym "prace różne".

Sąd Najwyższy zaprobował pogląd, podobnie jak wcześniej przedstawione poglądy judykatury, w szczególności uznając za przekonujący towarzyszący im wywód, z którego wynika, że za przyjęciem branżowo-stanowiskowego charakteru wyodrębnienia poszczególnych prac wykonywanych w szczególnych warunkach przemawia to, iż w zależności od działu gospodarki (branży), w którym jest umiejscowione konkretne stanowisko (konkretny rodzaj pracy), jest ono narażone na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu mniejszym lub większym. Jeśli więc pracodawca zdecydował o umieszczeniu określonego rodzaju pracy (stanowiska pracy) w wykazie prac wykonywanych w szczególnych warunkach, przypisując go do konkretnego działu gospodarki (przemysłu, branży), to okoliczność ta bez wątpienia świadczy o narażeniu tego rodzaju pracy właśnie w tym dziale gospodarki na ekspozycję czynników szkodliwych w stopniu większym niż w innych działach gospodarki."

Mając na uwadze powyższe uwagi, zdaniem Sądu Okręgowego, nie można zatem przyjąć, że praca kierowcy ciągnika wykonywana w przedsiębiorstwie ogrodniczym polegająca na typowych czynnościach traktorzysty była pracą w szczególnych warunkach, uprawniającą odwołującego do emerytury w wieku obniżonym, skoro praca w tej branży nie została ujęta w rozporządzeniu z 7 lutego 1983 r. choćby w pracach różnych. Sąd miał na uwadze też, że co prawda w wykazie B do zarządzenia nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. Dz. Urz 83 nr 3 poz 7 na stanowiskach pracy występujących w zakładach rolnictwa i przemysłu rolno spożywczego dziale VII w transporcie i Łączności poz. 3 wymienione są prace kierowców ciągników lub pojazdów gąsienicowych pkt. 1 kierowca ciągnika kołowego, a par. 1 w/w rozporządzenia zawierał, upoważnienie dla właściwych ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz centralnych związków spółdzielczych do ustalania w podległych i nadzorowanych zakładach stanowisk pracy, na których są wykonywane prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazach A i B załącznika do rozporządzenia, jednakże nawet wskazane tam podmioty nie mogły kreować tych stanowisk pracy w sposób dowolny, a zarządzenie resortowe musiało być dostosowane do rozporządzenia z 7 lutego 1983 r., w którym zawarty jest kompletny wykaz stanowisk pracy wykonywanej w warunkach szczególnych. Analiza zaś rozporządzenia wskazuje dział X w rolnictwie i przemyśle rolno – spożywczym również nie odnosi się do prac wykonywanych w ogrodnictwie także w ramach gospodarki komunalnej. Tym samym wskazane zarządzenie resortowe w żaden sposób nie może w tym zakresie rozszerzać wykazów prac w szczególnych warunkach określonych w rozporządzeniu, co świadczy o istnieniu negatywnej przesłanki dowodowej w świetle całokształtu zebranego materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy miał też na uwadze, że z dokumentacji osobowo – płacowej wnioskodawcy zwłaszcza wykazu prac w szczególnych warunkach obowiązującym we wskazanym zakładzie nie wynika, iż stanowisko zajmowane przez wnioskodawcę było stanowiskiem pracy w szczególnych warunkach zaś karty wynagrodzeń nie potwierdzają wypłaty dodatku za prace w warunkach szkodliwych.

Co się tyczy okresu pracy skarżącego od 15.11.1982 r. do 10.06.1985 r. w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K. podnieść należy iż wnioskodawca zajmował w spornym okresie stanowisko magazynier – brygadzista.

W okresie od 15.11.1982 r. do 10.06.1985 r. wnioskodawca pracował w Spółdzielni Usług Handlowo - (...) w K. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku magazynier – brygadzista. Wnioskodawca pracował w magazynie chemizacji i paliw, wydawał środki do ochrony roślin do oprysków , wapno , nawozy , paliwo w dystrybutorach, oleje oraz smary. Środki chemiczne przelewał do mniejszych pojemników. Jako brygadzista wydawał polecenia 9 traktorzystom, wypełniał ich karty drogowe. Do zakresu obowiązków wnioskodawcy w świetle zakresu powierzonych mu czynności należało między innymi przestrzeganie zasad i przepisów gospodarki magazynowej szczególności odpowiedzialność za prawidłowe przyjęcie przechowywanie i wydawanie mienia sprawdzanie stanów

ilościowych towarów sygnalizowanie nieprawidłowości, nadzór nad podległymi pracownikami – traktorzystami, nadzór nad przestrzeganiem wykorzystania przez nich sprzętu, zgłaszanie kierownikowi naruszeń przez nich regulaminu rozliczenie paliwa i sprzętu, przygotowywanie sprawozdań, prowadzenie w sposób prawidłowy niezbędnej dokumentacji. Przy czym w świetle przedłożonej w procesie dokumentacji osobowej – raportów pokontrolnych obowiązki wnioskodawcy na stanowisku magazyniera jak i brygadzisty były równorzędnie a on sam wykonywał je zamiennie w zależności od potrzeb.

Analiza treści wykazu A do rozporządzenia z dnia 7 lipca 1987 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wskazuje, że wymienione w Dziale IV. W chemii - w pkt. 40 – prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe, transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych, toksycznych, żrących, parzących i wybuchowych są pracą w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Ponadto w świetle załącznika nr 1 do zarządzenia nr 19 Ministra Przemysłu Chemicznego i Lekkiego z dnia 6 sierpnia 1983 r. w sprawie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach (D.Urz MG 1983.1.2.) prace wymienione w wykazie A w dziale IV w chemii poz 40 pkt 16 prace magazynowe, załadunkowe, rozładunkowe transport oraz konfekcjonowanie surowców, półproduktów i wyrobów gotowych – pylistych toksycznych żrących, parzących i wybuchowych na stanowisku magazyniera są pracą w tych warunkach. Powołane zaś przez pracodawcę wnioskodawcy w świadectwie pracy wykonywania pracy w warunkach szczególnych zarządzenie resortowe nr 55 Ministra Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 14 lipca 1983 r. w sprawie pracy wykonywanej w szczególnych warunkach /Dz.U MR i GŻ nr 3 poz 7/ w ogóle nie wymienia wskazanego stanowiska pracy.

W ocenie Sądu już w świetle powyższego wątpliwym jest czy istnieje możliwość zakwalifikowania pracy wnioskodawcy do pracy w warunkach szczególnych. W świetle treści wystawionego wnioskodawcy świadectwa pracy niejasnym jest czy zatrudniająca go Spółdzielnia Usług Handlowo – (...) wcześniej Spółdzielnia Kółek Rolniczych działała w branży chemicznej czy rolnictwa i gospodarki żywnościowej. Wnioskodawca pracował w magazynie chemizacji i paliw jednakże to samo w sobie nie branżę zatrudniającego go zakładu. Tymczasem jak już podniesiono wyodrębnienie poszczególnych prac wymienionych w wykazie A, stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) ma charakter stanowiskowo-branżowy. Pod pozycjami zamieszczonymi w kolejnych działkach wykazu wymieniono konkretne stanowiska przypisane danym branżom, uznając je za prace w szczególnych warunkach uprawniające do niższego wieku emerytalnego. Specyfika poszczególnych gałęzi przemysłu determinuje bowiem charakter świadczonych w nich prac i warunki, w jakich są one wykonywane, ich uciążliwość i szkodliwość dla zdrowia. Nie można zatem swobodnie czy wręcz dowolnie, z naruszeniem postanowień rozporządzenia, wiązać konkretnych stanowisk pracy z branżami, do których nie zostały one przypisane w tym akcie prawnym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 1 października 2015 r., III AUa 81/15 LEX nr 1820574).

Ponadto – co należy podkreślić ponownie – znamienym jest iż praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego oraz wzrostu emerytur i rent dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze. Przy ustalaniu okresów pracy w szczególnych warunkach, wymaganych do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym, nie jest dopuszczalne zaliczanie innych równocześnie wykonywanych prac w ramach dobowej miary czasu pracy, które nie oddziaływały szkodliwie na organizm pracownika w stopniu powodującym wcześniejszą utratę zdolności do zatrudnienia i nie zostały wymienione w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia z dnia 10 kwietnia 2014 r., II UK 395/13, Lex Nr 1455235).

W tym miejscu zaakcentować należy, że zgodnie z art. 6 k.c. to na wnioskodawcy spoczywał ciężar dowodowy w niniejszej sprawie. Oparcie polskiej procedury cywilnej na zasadzie kontrydiktoryjności jedynie w wyjątkowych przypadkach dozwala Sądowi na podjęcie czynności mających na celu pobudzenie inicjatywy stron, a zasadą w tym zakresie jest samodzielne dążenie uczestników postępowania do wykazania prawdziwości podnoszonych twierdzeń.

Jeżeli twierdzenie istotne dla rozstrzygnięcia nie zostanie udowodnione, to o merytorycznym rozstrzygnięciu sprawy decyduje rozkład ciężaru dowodu. Zatem strona, na której spoczywa ciężar dowodu, ponosi ryzyko ujemnych skutków niedopełnienia swoich obowiązków w tym zakresie. Sąd Okręgowy uznał również, zgodnie z poglądem wyrażonym przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 17 grudnia 1996 roku, iż nie jest zarówno zobowiązany, jak i uprawniony do przeprowadzenia dochodzenia w celu uzupełnienia lub wyjaśnienia twierdzeń stron i wykrycia środków dowodowych pozwalających na ich udowodnienie ani też do przeprowadzenia z urzędu dowodów zmierzających do wyjaśnienia okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 232 k.p.c.). Obowiązek przedstawienia dowodów spoczywa na stronach (art. 3 k.p.c.), a ciężar udowodnienia faktów mających dla rozstrzygnięcia sprawy istotne znaczenie (art. 227 k.p.c.) spoczywa na stronie, która z faktów tych wywodzi skutki prawne (patrz wyrok SN z dnia 17 grudnia 1996 roku, I CKU 45/96, OSNC 1997/6-7/76).

W ocenie Sądu co do wskazywanego okresu zatrudnienia wnioskodawca nie przedłożył w toku sprawy żadnych dowodów, które by świadczyły o tym, że praca którą wykonywał w spornym okresie była pracą wykonywaną stale i w pełnym wymiarze czasu stricte na stanowisku magazyniera. Tym samym nawet gdyby uznać iż wnioskodawca wykonywał prace magazyniera w branży chemicznej zatrudnienie to nie mogłoby być kwalifikowane jako praca w warunkach szczególnych.

Materiał zgromadzony w sprawie niewątpliwie potwierdza, iż będąc zatrudnionym w magazynie chemizacji i paliw wnioskodawca wykonywał obowiązki brygadzysty, które w świetle zawartej w jego aktach osobowych dokumentacji były traktowane równorzędnie do obowiązków magazyniera. Wnioskodawca co prawda podnosił, iż miały one znaczenie marginalne jednakże skrupulatne rozliczanie wnioskodawcy z ich wykonywania przeczy forsowanej tezie. Wnioskodawca zgodnie z zakresem powierzonych mu czynności nadzorował traktorzystów także w zakresie dyscypliny pracy wypełniał karty drogowe i inne niezbędne dokumenty. W procesie nie wykazano, iż czynności nadzorcze brygadzysty wykonywał w stale i bezpośrednio przy stanowisku wymienionym w wykazie, co pozwoliłoby kwalifikować je jako kontrolę międzyoperacyjną, kontrole jakości produkcji i usług dozór inżynieryjno techniczny w wydziałach i oddziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie zaliczane do prac w warunkach szczególnych. Wręcz przeciwnie charakter jego pracy w tym zakresie kontrola traktorzystów a nie innych osób pracujących w magazynie wskazuje, iż czynności te nie były wykonywane w warunkach narażenia na czynniki szkodliwe. Zatem i z tych względów nie sposób dojść do przekonania iż w ramach tego zatrudnienia wnioskodawca w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał pracę w warunkach szczególnych.

Podsumowując - biorąc pod uwagę powyższe rozważania i treść powołanych przepisów stwierdzić należy, że pomimo iż wnioskodawca spełnił pozostałe przesłanki do przyznania emerytury, a mianowicie: wieku - ukończył 60 rok życia, posiadania co najmniej 25-letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz nie przystąpienia do Otwartego Funduszu Emerytalnego, nie udowodnił w toku postępowania odwoławczego, że przepracował wymagany ustawowo 15-letni okres pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy w Łodzi na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie jako bezzasadne.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy.

11 VII 2019 roku.